РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE AUDIOVIZUELE
УП1 Број: / Numer: 03-346
26.12.2024 година / viti
СКОПЈЕ - SHKUP

Врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија" бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр.42/20, 77/21, 154/23, 55/24 и 193/24), а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон и членовите 16, 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица (Пречистен текст) арх.бр.01-4898/1 од 22.11.2024 година, точка 6 и точка 14 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст) арх.бр.01-4139/1 од 07.11.2022 година, Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 година и Заклучокот арх.бр.02-5193/6 од 26.12.2024 година, Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, на 46-та седница одржана на 25.12.2024 година, го донесе следното

Решение
за преземање мерка – јавна опомена

1. ЈАВНО СЕ ОПОМЕНУВА Трговското радиодифузно друштво (ТРД) ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, заради извршена повреда на член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (ЗАВМУ) и на членовите 16, 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица (ПЗМЛ), на начин што на телевизискиот програмски сервис на радиодифузерот, емитуван на 4-ти ноември 2024 година:

- реприза од играниот филм „The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)" означена како програма од четврта категорија (16+), беше емитувана во несоодветен временски период од денонокието и
- пред емитувањето на повеќе програми од прва, втора и четврта категорија беше употребена неправилна предупредувачка сигнализација за заштита на малолетните лица, што не е пропишана во ПЗМЛ.

Повредата од став 1 од оваа точка, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

2. МУ СЕ НАЛОЖУВА на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар во рок од 20 (дваесет) дена од денот на приемот на ова Решение да го усогласи своето работење со одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ.

3. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

4. Ова Решение е конечно, а како ден на негово донесување се смета денот на неговата заверка во архивата на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (Агенцијата).

Образложение

Агенцијата врз основа на член 28 од ЗАВМУ е надлежна да врши програмски надзор (мониторинг) на програмите на радиодифузерите и давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање, како и на програмските пакети кои ги реемитуваат операторите на јавни електронски комуникациски мрежи од аспект на почитувањето на одредбите од цитираниот Закон, дозволите, издадените потврди за регистрација, подзаконските акти и другите акти донесени од Агенцијата.

Во согласност со член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата против издавач на медиум (радиодифузер) презема мерка - јавна опомена во случаите кога е извршена повреда или прекршување на одредбите од ЗАВМУ и подзаконските акти донесени врз основа на истиот Закон, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и други акти на Агенцијата.

Согласно член 50 став 1 од ЗАВМУ, радиодифузерите не смеат да емитуваат или да пренесуваат програми кои можат сериозно да му наштетат на физичкиот, психичкиот и на моралниот развој на малолетните лица, особено програми кои содржат порнографија или прекумерно насилство. Давателите на услуги, по барање, мора да преземат најстроги технички мерки за да обезбедат дека

малолетните лица се заштитени од најштетните содржини како што се прекумерното насилство и порнографијата. Освен програмите од ставот (1) на овој член, други програми кои би можеле да му наштетат на физичкиот, психичкиот и на моралниот развој на малолетните лица се обезбедуваат од давателите на аудиовизуелни медиумски услуги така што малолетните лица да не можат на вообичаениот начин да ги видат или да ги слушнат програмите. Кога програмите се емитуваат или репризираат во некодирана форма, давателот на аудиовизуелни медиумски услуги е должен пред нивното емитување да обезбеди претходно акустично предупредување и можност да бидат препознаени со помош на визуелни знаци во целиот тек на емитувањето на програмите (член 50 став 3 од ЗАВМУ).

Во член 16 од ПЗМЛ (временски период за категориите програми) утврдено е дека во зависност од очекуваниот состав на публиката, категориите програми можат да се емитуваат во следните временски периоди: првата и втората категорија програми се емитуваат во текот на целото деноноќие; третата категорија се емитува во периодот од 20:00 до 05:00 часот; четвртата категорија се емитува во периодот од 22:00 до 05:00 часот; петтата категорија се емитува во периодот од 00:00 до 05:00 часот.

Во член 20 од ПЗМЛ е пропишан начинот на аплицирање на предупредувачката сигнализација. Согласно став 1 на истиот член пред почетокот на телевизиските програми опфатени со член 19 од овој Правилник (Содржини во кои се аплицира предупредувачка сигнализација), задолжително се емитува предупредувачки сигнал што соодветствува на категоријата програма кој е комбинација од визуелен знак, текстуално, вербално и акустично предупредување, трае најмалку 10 секунди и зафаќа најмалку 1/4 од видливиот дел од екранот.

Во член 21 од ПЗМЛ (Изглед и содржина на предупредувачката сигнализација), меѓудругото е пропишано дека предупредувачката сигнализација што се аплицира пред, до или во текот на програмите од страна на давателите на аудиовизуелни медиумски услуги: за програмите класифицирани во прва категорија, треба да стои знакот „цела публика“ и да е испишан текстот на предупредувањето: „Програми од прва категорија наменети за целата публика“; за програмите класифицирани во втора категорија, треба да стои бројката „8“ и знакот „+“, како и да е испишан текстот на предупредувањето: „Програми од втора категорија што не се препорачуваат за деца под 8 години. Неопходен е надзор од родител или старател.“, а за програмите класифицирани во четврта категорија, треба да стои бројката „16“ и знакот „+“, како и да е испишан текстот на предупредувањето: „Програми од четврта категорија што не се препорачуваат за деца под 16 години. Неопходен е надзор од родител или старател.“.

Во рамките на своите законски надлежности, Агенцијата преку Секторот за програмски работи, на 27-ми ноември 2024 г., изврши редовен програмски надзор (мониторинг) на телевизискиот програмски сервис на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, емитуван на 4-ти ноември 2024 г., на локално ниво, при што констатираше прекршување на членот 50 став 3 од ЗАВМУ и на членовите 16, 20 и 21 од ПЗМЛ.

Имено, со редовниот програмски надзор врз телевизискиот програмски сервис на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, емитуван на 4-ти ноември 2024 година, на локално ниво, констатирано е прекршување на членот 50 став 3 од ЗАВМУ и на членовите 16, 20 и 21 од ПЗМЛ. Спротивно на членот 16 (временски периоди за категориите програми) од ПЗМЛ, реприза од играниот филм „The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)“ беше правилно означена како програма од Четврта категорија (16+), но се емитуваше во несоодветен временски период од деноноќието. Според насоките од ПЗМЛ, програми чие сценарио вклучува систематски и зачестени описи, сцени и/или глетки на психо-физичко насилство, кои можат да ги растревожат малолетните лица и се класифицирани како - програма од четврта категорија (16+), што не се препорачува за деца под 16 години, за кои е неопходен надзор од родител/старател, може да се емитуваат само во периодот од 22:00 до 05:00 часот.

Спротивно на членовите 20 и 21 од ПЗМЛ (*начин на аплицирање, изглед и содржина на предупредувачката сигнализација*), пред емитувањето на повеќе програми од прва, втора и четврта категорија беше употребена неправилна предупредувачка сигнализација што не е пропишана во ПЗМЛ. Станува збор за премиерни и репризни изданија на програмите со различни медиумски функции.

Повредата од точка 1 од ова Решение, специфицирана е во Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 година, кој е составен дел на ова Решение како Прилог бр.1.

Согласно член 23 став 3 од ЗАВМУ, Советот на Агенцијата до ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, на 29.11.2024 г., испрати Допис наш арх.бр.10-4942/2 од 29.11.2024 г., со кој му го достави Писмениот извештај за извршен програмски надзор, арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 г., со цел во рок од 7 (седум) работни денови од денот на приемот на дописот, до Советот на Агенцијата да достави изјаснување во писмена форма за стореното прекршување на одредбите од ЗАВМУ и од ПЗМЛ. Дописот беше уредно примен од страна на радиодифузерот на 03.12.2024 година, за што во предвидениот рок ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, не достави писмено изјаснување за стореното прекршување на одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ. Советот на Агенцијата на 46-та седница одржана на 25.12.2024 г., го разгледа предметниот Писмен извештај и заклучи на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, да му се изрече мерка – јавна опомена.

Следствено на напред наведеното, врз основа на член 18 став 1 алинеја 20 и член 23 став 1 алинеја 1 од ЗАВМУ, а во врска со член 50 став 3 од истиот Закон и членовите 16, 20 и 21 од ПЗМЛ, точка 6 и точка 14 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка (Пречистен текст), Писмениот извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 година и Заклучокот арх.бр.02-5193/6 од 26.12.2024 г., поради констатирано непочитување на одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ, утврдено во точка 1 на ова Решение, Советот на Агенцијата на 46-та седница одржана на 25.12.2024 г., донесе Решение со кое јавно се опоменува ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, и му се наложува, во рок од 20 (дваесет) дена од денот на приемот на Решението да го усогласи своето работење со одредбите од ЗАВМУ и ПЗМЛ. По истекот на рокот определен во точка 2 од ова Решение, да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзор, наведен во точка 1 на ова Решение, постапил по Решението.

Согласно член 24 од ЗАВМУ, ова Решение е конечно и против него радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Врз основа на горе наведеното, се донесе решение како во диспозитивот.

Прилог (1):

1) Писмен извештај за извршен програмски надзор арх.бр.10-4942/1 од 27.11.2024 година

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги,
Претседател на Совет,

Лазо ПЕТРУШЕВСКИ

Правна поука: Против ова решение радиодифузерот може да поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд. Тужбата за поведување на управен спор се поднесува во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

Доставено до:
- ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар;
- Управителот на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар;
- Одговорното лице на програмата во ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар;
- Секторот за правни работи и јавни набавки;
- Секторот за програмски работи; и
- Назначеното лице во Агенцијата за водење на уписникот Уп1.

АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ
AGJENCIA PER SHERBIME MEDIATIKE AUDIO DHE AUDIOVIZUELE
СКОПЈЕ - SHKUP

Примено: Pranuar:		27.11.2024	
Орг. Един. Nj.org.	Број: / Numer:	Прилог: Shtojce:	Вредност Vlera:
10	4942/1		

До: д-р Зоран Трајчевски, директор
на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

Врз основа на член 28 Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија" бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 42/20, 77/21, 154/23, 55/24 и 193/24), се доставува:

ПИСМЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕН ПРОГРАМСКИ НАДЗОР

1. **Вид надзор:** Редовен;

2. **Субјект на надзорот:** Трговско радиодифузно друштво ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар;

3. **Период опфатен со надзорот:** 4 ноември 2024 година

4. **Датум на извршување на надзорот:** 27 ноември 2024 година;

5. **Предмет на надзорот**:

   - **Член 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (заштита на малолетните лица од програми што би можеле да му наштетат на нивниот физички, психички или морален развој);
   - **Член 50-а од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (заштита на личните податоци на малолетните лица)
   - **Правилник за заштита на малолетните лица** („Службен весник на Република Македонија" бр. 172/14) и **Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за заштита на малолетните лица** („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.213/24);
   - **Членовите 53, 54, 55, 98, 99, 100 и 101 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (правила за емитување аудиовизуелни комерцијални комуникации);
   - **Упатство за примена на одредбите за пласирање производи – пречистен текст** (Бр. 01-2970/1 од 05.07.2024 година);
   - **Правилник за спонзорство** („Службен весник на Република Македонија" бр. 40/15) и **Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за спонзорство** („Службен весник на Република Северна Македонија" бр.219/24);
   - **Правилник за нови рекламни техники** („Службен весник на Република Македонија" бр. 56/15);
   - **Член 52 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (обврски при обезбедување квизови или други облици на наградно учествување);
   - **Член 93 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (користење телефонски услуги со додадена вредност и телефонско гласање);

- **Правилник за програми со наградно учествување и за користење телефонски услуги со додадена вредност** („Службен весник на Република Македонија" бр. 185/14);
- **Член 94 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги** (емитување игри на среќа)

6. **Претходно изречена мерка: /**

7. **Констатации од надзорот:**

Со редовниот програмски надзор врз телевизискиот програмски сервис на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, емитуван на 4 ноември 2024 година, на локално ниво, **констатирано е прекршување на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 16, 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица.**

Спротивно на членот 16 (временски периоди за категориите програми) од Правилникот за заштита на малолетните лица, реприза од играниот филм „The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)" беше правилно означена како програма од Четврта категорија (16+), но се емитуваше во несоодветен временски период од денонокието. Според насоките од Правилникот за заштита на малолетните лица, програми чие сценарио вклучува систематски и зачестени описи, сцени и/или глетки на психо-физичко насилство, кои можат да ги растревожат малолетните лица и се класифицирани како - програма од четврта категорија (16+), што не се препорачува за деца под 16 години, за кои е неопходен надзор од родител/старател, може да се емитуваат само во периодот од 22:00 до 05:00 часот.

Наслов на емисијата	**Период на емитување**	
	Почеток	**Крај**
„The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave) – игран филм (реприза)	13:35:07	15:23:27
Опис на прекршувањето: Играниот филм „The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)" означен како програма од четврта категорија (16+), беше емитуван во несоодветен временски период од денонокието. Програмите од оваа категорија може да се емитуваат само во периодот од 22:00 до 05:00 часот.		

Спротивно на членовите 20 и 21 од Правилникот за заштита на малолетните лица (*начин на аплицирање, изглед и содржина на предупредувачката сигнализација*), пред емитувањето на повеќе програми од прва, втора и четврта категорија беше употребена неправилна предупредувачка сигнализација што не е пропишана во Правилникот. Станува збор за премиерни и репризни изданија на програмите со различни медиумски функции наведени во табелите подолу:

Програми од прва категорија

Наслов на емисијата	Период на емитување	
	Почеток	Крај
„Bambi (Бамби)“ – анимиран филм	08:00:10	09:10:17
„Të gatuajm me zonjën Tefta (Да готвиме со г-ѓа Тефта)“ – забавно-документарна емисија	09:17:02	10:09:50
„ Just For Laughs Gags” - реалното ТВ-шоу/скриена камера	11:46:39	12:03:36
	13:11:45	13:27:44
	18:04:57	18:19:40
	22:07:17	22:22:19
„Zana dhe bisha (Убавицата и ѕверот)“ – анимиран филм	17:34:39	18:58:05

Програми од втора категорија (8+)

Наслов на емисијата	Период на емитување	
	Почеток	Крај
„Free documentary“ – документарна програма	04:08:15	04:56:29
	05:55:27	06:43:38
	10:51:10	11:39:53
	15:28:59	16:17:11
	21:12:24	22:00:03
“Gënjeshtra dhe e vërteta (Лагата и вистината)“ – телевизиска драма	10:15:32	10:44:22
„Infiltruara (Içerde)“– игран серијал	20:24:56	21:06:21
	23:06:30	23:48:18
„Creed II“ – игран филм	23:55:59	23:59:59

Програми од четврта категорија (16+)

Наслов на емисијата	Период на емитување	
	Почеток	Крај
„The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)- игран филм	00:39:11	02:27:37
„The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave) - игран филм	13:35:07	15:23:27
„The bouncer“ – игран филм	02:34:53	04:01:27
„Creed II“ – игран филм	23:55:39	23:59:59

8. **Опис на прекршувањето:**

Спротивно на членот 50 став 3 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и на членовите 16, 20 и 21 од Правилникот за заштита на

малолетните лица, на телевизискиот програмски сервис на ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, на 4 ноември 2024 година:

- реприза од играниот филм „The boondock Saints (Shenjtorët e rrethinave)" означена како програма од четврта категорија (16+), беше емитувана во несоодветен временски период од денонoќието; и
- пред емитувањето на повеќе програми од прва, втора и четврта категорија беше употребена неправилна предупредувачка сигнализација за заштита на малолетните лица, што не е пропишана во Правилникот.

9. Предлог мерка:

- Советот на Агенцијата да донесе решение за изрекување мерка јавна опомена на Трговското радиодифузно друштво ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар, и согласно со точката 6 од Упатството за определување на рокот за постапување по решенијата на Агенцијата за преземање мерка бр. 01-4139/1 од 07.11.2022 година, да му наложи во рок од 20 дена од денот на приемот на решението да го усогласи своето работење со одредбите од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Правилникот за заштита на малолетните лица; и

- Да се изврши контролен надзор, со цел да се утврди дали субјектот на надзорот (радиодифузерот) постапил по опомената (во целост, делумно или не постапил), по истекот на рокот определен во поединечниот акт (решение), донесен од страна на Советот на Агенцијата.

Сектор за програмски работи